

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

The Transformational Leadership of School Administrators that affects Quality
School Administration Under The Office of Udonthani Primary Educational
Service Area.

ธนพล จุ่มแพง^{1*} และ สุชาดา บุปผา²
Tanapon Joomphaeng¹ and Suchada Bubpha²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education., Udonthani Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²Assistant Professor Dr., Faculty of Education., Udonthani Rajabhat University

*Corresponding e-mail: tanapon19941994@gmail.com

Received: February. 20, 2024.; Revised: April. 23, 2024.; Accepted: May. 8, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ และ 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำนวน 368 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมีค่าความเที่ยง 0.972 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.995 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ 2. ระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

รองลงมา ด้านประสิทธิภาพการสอนครู ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามลำดับ 3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ มีความสัมพันธ์กัน 4 ด้าน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .249 ถึง .567 และ 4. สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ พบว่า ตัวแปรเกณฑ์ (Y) ขึ้นอยู่กับตัวแปรพยากรณ์ (X) ได้แก่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ได้ร้อยละ 50.3 ($R^2 = .503$) และสามารถสร้างสมการถดถอยโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.255 + .227(X_3) + .260(X_4) + .148(X_1) + .093(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .298(X_3) + .312(X_4) + .220(X_1) + .129(X_2)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; การบริหารสถานศึกษา; การบริหารโรงเรียนคุณภาพ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the level of transformational leadership of school administrators 2) To study the level of quality school administration. 3) to study the relationship between transformational leadership of school administrators and quality school administration. And 4) To create an equation for forecasting the transformational leadership of school administrators and quality school administration. Sample group was government teachers and educational personnel. Sample group 368 consisted Civil servant teachers and educational personnel under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office were obtained from multi-stage random sampling. The research instrument was a questionnaire on transformational leadership of school administrators and quality school administration. It has a reliability value of 0.972 and a confidence value of 0.995. It has a 5-level rating scale. The data was analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation, Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

Research results were the following : 1. Level of transformational leadership of educational institution administrators Overall it is at a high level. When considering the average of each aspect, it was found that the aspect of considering individuality It has the highest average, followed by the aspect of stimulating the use of intelligence, and the aspect of inspiration. and the aspect of having

influence with ideology, respectively. 2. Quality school management level Overall it is at a high level. The average of each aspect found that the curriculum was appropriate for students and the local area. It had the highest average, followed by teacher teaching efficiency, environment and learning atmosphere, and learner-focused learning processes. and administrators of professional educational institutions, respectively. 3. Transformational leadership of school administrators and quality school management There is a positive relationship. It has a statistical significance of .01, the transformational leadership of school administrators has 4 aspects: ideological influence (X_1), Motivating (X_2), stimulating of intelligence (X_3). The aspect of considering individuality (X_4) has a positive relationship with quality school administration. There was a relationship in 4 aspects. It was found that the correlation coefficient was between .249 and .567. and 4. The equation for forecasting the transformational leadership of school administrators that can affect quality school management. It was found that the criterion variable (Y) depends on the prediction variable (X), which includes all 4 aspects: ideological influence (X_1), Motivating (X_2), stimulating of intelligence (X_3). The aspect of considering individuality (X_4) were able to jointly predict the quality school administration under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office, 50.3 percent ($R^2 = .503$) and was able to create a regression equation to find the regression coefficient of the predictive variables in the form of raw scores (b) and standard scores (β) is as follows

Predictive equations in raw score format

$$\hat{Y} = 1.255 + .227(X_3) + .260(X_4) + .148(X_1) + .093(X_2)$$

Predictive equations in standard score format

$$\hat{Z} = .298(X_3) + .312(X_4) + .220(X_1) + .129(X_2)$$

Keywords: Transformational leadership, Educational institution administration, Quality school administration

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศนั้นกลไกสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นผู้วางแผนจัดการให้พัฒนาทั้งบุคลากรและกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีศักยภาพและคุณภาพที่ดี ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งทฤษฎีภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษาที่มีมากมายควรสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยภาพรวมผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นกับตนเอง รู้จักปรับรูปแบบของพฤติกรรมการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมกับสถานศึกษาและสภาพแวดล้อม ผู้บริหารที่รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนจะพยายามปรับปรุงตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) และเลือกใช้แบบของผู้นำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ประการสำคัญที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นั่นก็คือการปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาการบริหารของผู้บริหาร โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ อาจเรียกได้ว่า “ภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง” หนึ่งในปัจจัยของความสำเร็จในการขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงก็คือ การสร้างหรือกระตุ้นให้เกิดภาวะผู้นำ ในความคิดเห็นของฟูลแลน (Fullan, 2006 อ้างถึงใน สุภนาฏ พิมพ์เงิน, 2562) ผู้นำที่มีบุคลิกลักษณะโดดเด่นแต่สนใจเฉพาะเรื่องความสำเร็จของตนเองไม่เหมาะสม

ที่จะเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากคนหมู่มากในองค์กร จึงจะเป็นภาวะของผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารหรือผู้นำในระดับต่าง ๆ ต้องให้ความสำคัญเนื่องจากสภาพปัจจุบันองค์กรต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลง ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปรับตัวเพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการนำองค์กรสามารถคาดการณ์และตัดสินใจเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กร มีการแสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน กระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานมีการคาดหวังในผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูง และสร้างแรงบันดาลใจแก่เพื่อนร่วมงานในการแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานหรือการแก้ไขปัญหา ตลอดจนต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (สุวัฒน์ จุลสุวรรณ, 2559) สอดคล้องกับ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2560) ที่ว่า บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของสถานศึกษาความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพราะการศึกษานั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

โครงการโรงเรียนคุณภาพ เป็นนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและปลอดภัย โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ดำเนินการโดยพัฒนาต่อยอดจากโครงการเดิมคือ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนคุณภาพของชุมชน โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง และโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) มีพัฒนาโรงเรียนคุณภาพให้เป็นโรงเรียนต้นแบบเพื่อการแก้ไขปัญหาทางการศึกษา และความปลอดภัยของสถานศึกษา เน้นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเมืองและชนบทให้กับนักเรียน สร้างความพร้อมให้กับครู ผู้บริหารและโรงเรียนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีความปลอดภัยตามบริบทของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลโลกที่มีคุณภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ยังสอดคล้องกับ ทิวิธต์ ศรีดำรง (2556) ที่ว่า โรงเรียนคุณภาพ คือ โรงเรียนที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ซึ่งทรงพล เจริญคำ (2562) ได้สรุปว่า โรงเรียนที่ดีมีคุณภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและเป็นกุญแจสำคัญที่ไขไปสู่การเป็นโรงเรียน ดีมีคุณภาพคือ คุณภาพของการบริหารโรงเรียน

จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัย พบว่า โรงเรียนได้ประสบปัญหาให้หลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพของบุคลากร ด้านปัจจัยในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งด้านการจัดการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญในบริหารสถานศึกษาคือ ผู้เรียน ปัจจุบันการเกิดภายในประเทศมีจำนวนลดน้อยลง ส่งผลทำให้จำนวนนักเรียนลดน้อยลง มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนและต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ด้านบุคลากร เกิดปัญหาขาดทักษะวิทยาการใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ครูสอนไม่ครบชั้น และด้านปัจจัยในการพัฒนาการศึกษา เงินทุนต่าง ๆ จากรัฐ ด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้านในการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาไม่เต็มตามศักยภาพเท่าที่ควรจะได้รับ การบริหารโรงเรียนคุณภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (นภัสพรพรรณ มนทอง, 2565)

ปัจจุบันนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ได้นำนโยบายจาก กระทรวงศึกษาธิการลงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุค New normal ที่มุ่งเน้นให้ จัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีนำสู่การเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้เทคโนโลยีทั้งในการพัฒนาผู้เรียน ครู และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองภายใต้การใช้เทคโนโลยี และระบบการจัดการและบริการที่ทันสมัย (เอกรัตน์ เชื้อวงศ์, 2564) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ ด้านการสร้างบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ คือ ผู้บริหารพัฒนาตนให้เป็นผู้มีองค์ความรู้อย่างแท้จริงกำหนดเป้าหมายและ

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา คือ ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังที่ดีเปิดโอกาสไม่สกัดกั้นแนวความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดใจรับฟังให้มากที่สุดแล้วมาสรุปผล และด้านการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล คือ ผู้บริหารรู้จักผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนเป็นอย่างดีใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชาทุกรายละเอียด วางตัวเป็นกลาง เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (ชนปกรณ ฎกอนชนะ, 2565) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาหลักสูตรการสอนที่เหมาะสม (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2562) รวมถึงสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรมที่มีคุณภาพต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ข้อค้นพบที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้บริหารเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปรพยากรณ์ การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จากนักวิชาการหลายท่าน สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2556), ชนปกรณ ฎกอนชนะ (2565) และจริทร์ถาวรสิน (2565) แล้วนำข้อมูล ที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพทั้งหมด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) 2. การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) 3. การกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) และ 4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)

ตัวแปรเกณฑ์ คือ การบริหารโรงเรียนคุณภาพ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ อุษณีย์ สีแก้วดู่ (2561) และอริสา อารมณชื่น (2565) และอื่น ๆ มีองค์ประกอบย่อย ๆ ดังนี้ 1. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ 2. ประสิทธิภาพการสอนของครู 3. กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ 4. หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และ 5. สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี จำนวน 4 เขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 9,396 คน จาก 757 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุดรธานี ปีการศึกษา 2565 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้

1.2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน

1.2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก 125 คน โรงเรียนขนาดกลาง 200 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 24 คน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 19 คน

1.2.3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรของแต่ละอำเภอตามสัดส่วนที่คำนวณได้ โดยใช้ ขนาดโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาด
(ข้อมูล ณ วันที่ 30 มีนาคม 2565)

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	3,194	125
ขนาดกลาง	5,099	200
ขนาดใหญ่	605	24
ขนาดใหญ่พิเศษ	498	19
รวม	9,396	368

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยสร้างและพัฒนาขึ้น จากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำมา เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและศึกษา วิธีการสร้างแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale)

2.1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ สร้างแบบสอบถาม และศึกษาแบบสอบถามที่จัดการศึกษาสร้างไว้ และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือแล้วเขียนแบบสอบถามฉบับร่างให้ ครอบคลุมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำชี้แนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนั้น

2.1.4 โดยนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากคำแนะนำจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ข้อคำถามมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือความถูกต้องของรูปแบบ (Format) ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม

2.2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ซึ่งนำผลคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาหาค่าดัชนีสอดคล้องเป็นรายข้อ เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกข้อคำถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 นำมาใช้ (สุรศักดิ์ อมรรัตต์ศักดิ์, 2557) มาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ แล้วจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบทดสอบ

2.2.3 ทดลองใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนจำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จากนั้นทำการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ $r \geq 0.20$ ขึ้นไป (อนวัดี คุณแก้ว, 2555) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของคอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้ค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจการจำแนกอยู่ระหว่าง .420-.898 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .979 และการบริหารโรงเรียนคุณภาพมีค่าอำนาจการจำแนกอยู่ระหว่าง .418-.883 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .992

2.2.4 ดำเนินการนำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการวิจัยไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 ลักษณะของเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) พิจารณาตามการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามน้ำหนักของคำตอบ 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) พิจารณาตามการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามน้ำหนักของคำตอบ 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย พร้อมแบบสอบถาม จำนวน 368 ฉบับ ส่งถึงครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความ

อนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมทางไปรษณีย์และด้วยตัวเอง จำนวน 368 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาตรวจสอบและนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารโรงเรียนคุณภาพ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งตอนที่ 1 และ 2 มี 5 ระดับ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

ตอนที่ 3 นำผลการวิเคราะห์นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการบริหารโรงเรียนคุณภาพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี ด้วยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ นำมาแปลผลในระดับความสัมพันธ์โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ค่า r อยู่ในช่วง 0.71 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับมาก

ค่า r อยู่ในช่วง 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

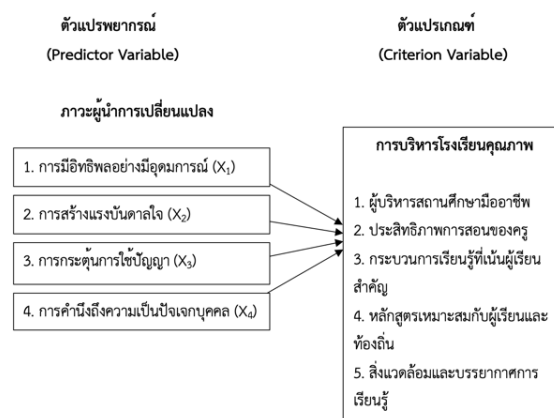
ค่า r อยู่ในช่วง 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย

หากค่า r มีค่าเป็น บวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก

หากค่า r มีค่าเป็น ลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางลบ

ตอนที่ 4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี ด้วยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีสเตปไวส์ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรพยากรณ์ใดที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี โดยรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.22	0.34	มาก
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.28	0.32	มาก
3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.31	0.38	มาก
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.42	0.43	มาก
รวม	4.31	0.35	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ทุกด้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปรผลระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี โดยรวม

การบริหารโรงเรียนคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ	4.32	0.58	มาก
2. ด้านประสิทธิภาพการสอนครู	4.47	0.54	มาก
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.35	0.56	มาก
4. ด้านหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น	4.52	0.56	มากที่สุด
5. ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
รวม	4.42	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 4 ด้าน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y	Tolerance	VIF
X_1	1.000	.515**	.405**	.308**	.503**	.685	1.461
X_2		1.000	.490**	.249**	.466**	.640	1.563
X_3			1.000	.373**	.567**	.677	1.477
X_4				1.000	.523**	.831	1.203
Y					1.000		

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ๆ ดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ, ประสิทธิภาพการสอนของครู, กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ, หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันสูงทั้ง 4 ด้าน สูงสุด ($r = .567$) คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) รองลงมา ($r = .523$) คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) รองลงมา ($r = .503$) คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) และ ($r = .466$) คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ตามลำดับ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .249 ถึง .567 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.80 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาภาวะความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ (Multicollinearity) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกิน 0.80 แสดงว่าตัวแปรมีความหมายเหมือนกัน หรือวัดในสิ่งเดียวกันควรตัดออก

ตารางที่ 5 ค่าคงที่ของตัวแปรที่เป็นตัวพยากรณ์สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสู่สมการถดถอย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	b	S.E. _b	β	t	P-values
ค่าคงที่ (Constant)	1.255	.178		7.062	.000**
(X_3)	.227	.034	.298	6.637	.000**
(X_4)	.260	.034	.312	7.691	.000**
(X_1)	.148	.030	.220	4.916	.000**
(X_2)	.093	.033	.129	2.784	.006**
R=.709, $R^2 = .503$, Adj- $R^2 = .498$, S.E. =.16386, F=91.845, P-values=.000**					

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรเกณฑ์ (Y) ขึ้นอยู่กับตัวแปรพยากรณ์ (X) ได้แก่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .709 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ (R^2) ร้อยละ 50.3 ($R^2 = .503$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มากที่สุดคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) รองลงมา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) มีค่าเท่ากับ .298 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) มีค่าเท่ากับ .312 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) มีค่าเท่ากับ .220 และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) มีค่าเท่ากับ .129

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพ พบว่า ตัวแปรเกณฑ์ (Y) ขึ้นอยู่กับตัวแปรพยากรณ์ (X) ได้แก่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)

สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ได้ร้อยละ 50.3 ($R^2 = .503$) และสามารถสร้างสมการถดถอยโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.255 + .227(X_3) + .260(X_4) + .148(X_1) + .093(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .298(X_3) + .312(X_4) + .220(X_1) + .129(X_2)$$

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{X} = 4.31$) และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.28$) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ

2. การบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 4 ด้าน โดยด้านที่มีระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพการสอนครู ($\bar{X} = 4.47$) ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$) ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.35$) และด้านผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันสูงทั้ง 4 ด้าน สูงสุด ($r = .567$) คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) รองลงมา ($r = .523$) คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) รองลงมา ($r = .503$) คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) และ ($r = .466$) คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ตามลำดับ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .249 ถึง .567 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.80 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาภาวะความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ (Multicollinearity)

4. สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ตัวแปรเกณฑ์ (Y) ขึ้นอยู่กับตัวแปรพยากรณ์ (X) ได้แก่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .709 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ (R^2) ร้อยละ 50.3 ($R^2 = .503$)

โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มากที่สุดคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

(X₄) รองลงมา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X₃) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X₁) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X₂) ตามลำดับ

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X₃) มีค่าเท่ากับ .298, ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X₄) มีค่าเท่ากับ .312, ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X₁) มีค่าเท่ากับ .220 และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X₂) มีค่าเท่ากับ .129 ซึ่งสามารถสร้างสมการถดถอยโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.255 + .227(X_3) + .260(X_4) + .148(X_1) + .093(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .298(X_3) + .312(X_4) + .220(X_1) + .129(X_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ตามความเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านเมื่อพิจารณารายด้าน จะพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สูงสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รองลงมา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Burn (Burn, 1978 อ้างถึงใน ศุภนาฏ พิมพ์เงิน, 2562) ความเป็นผู้นำจะเกิดขึ้นเมื่อการบริหารจัดการทำให้เกิดแรงจูงใจ และนำมาซึ่งความพึงพอใจต่อผู้ตาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้ความสำคัญกับความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานที่ดีด้วยการใส่ใจรับรู้ และพยายามตอบสนองต่อความต้องการเป็นรายบุคคลของผู้ตาม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงและสร้างระบบการทำงานแบบใหม่ เพื่อสอดคล้องนโยบายของกระทรวง ผู้ตอบแบบสอบถามจึงมองว่า การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ชนปกรณ ภูทองชนะ (2565) ผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารรู้จักผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนเป็นอย่างดีใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บริหารวางตัวเป็นกลางเข้าใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาส ให้บทบาท ให้ ตามความรู้ความสามารถและความถนัดของผู้ใต้บังคับบัญชา จริงใจ สร้างความเชื่อใจ ให้ความวางใจผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้มั่งคั่งความรู้ที่แท้จริง ยึดหลักความโปร่งใส ยังสอดคล้องกับ ญรรุวัฒน์ พระงาม (2561) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดย ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่าผู้บริหารมีทักษะความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุได้ตามเป้าหมาย กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามภารกิจ รวมถึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีความมุ่งมั่นทุ่มเท ในการทำงาน ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

และเหมาะสม อีกทั้งสอดคล้องกับ อรรถธรรม ภัทรดำเนินสุข (2564) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลข คณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

2. การบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 4 ด้าน โดยด้านที่มีระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น โดยด้านที่มีระดับการบริหารโรงเรียนคุณภาพมาก คือ ด้านประสิทธิภาพการสอนครู ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่า การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ อันส่งผลต่อการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน เป็นหัวใจในการพัฒนาของผู้เรียน ทำให้ผู้บริหาร และผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ที่จำเป็น หลากหลายสามารถนำไปบูรณาการในการเรียนในการดำเนินชีวิต ได้สอดคล้องกับสภาวะความเป็นจริง สอดคล้องกับสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ได้ทำโครงการโรงเรียนคุณภาพ เป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนคุณภาพให้เป็นโรงเรียนต้นแบบเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา และความปลอดภัยของสถานศึกษา เน้นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเมืองและชนบทให้กับนักเรียน สร้างความพร้อมให้กับครู ผู้บริหารและโรงเรียนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัยตามบริบทของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลโลกที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ กัญชญา ทองหัตถา (2565) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความตื่นตัวในเรื่องของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก มีการอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อรับรู้นโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ และสนับสนุนให้ครูได้รับความรู้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการเรียนการสอน จึงส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ สีแก้วตุ้ (2561) โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดี หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ และประสิทธิภาพการสอนของครู และยิ่งสอดคล้องกับ อภิชัย ท้ามาน (2561) ได้เสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ปัจจัยเกื้อหนุน 2) การนำองค์การ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การมุ่งเน้นผู้เรียนผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 5) การมุ่งเน้นบุคลากร และ 6) การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันสูงทั้ง 4 ด้าน โดยพิจารณา

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้วยกัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .249 ถึง .567 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.80 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาภาวะความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ (Multicollinearity) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์พร วงศ์อนุสิทธิ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีและประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ อวรรณ ภัทรดำเนินสุข (2564) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลางในลักษณะคล้ายคลึงตามกัน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีรุ่ง ศรีสุวรรณ (2565) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง (0.772) และยังสอดคล้องกับ สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2562) ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงมาก (0.844) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาการสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า เมื่อนำตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มากที่สุดคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) เนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ให้ความสำคัญเอาใจใส่ ให้คำแนะนำต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ยังรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สูงขึ้น มีโอกาสให้มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการสร้างบรรยากาศและทัศนคติในการทำงานเชิงบวก พร้อมทั้งสร้างสรรควิธีการทำงานแบบใหม่ มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับ สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2562) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.946 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 89.5 ผลรายด้านของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการสร้างสรรคความเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาตนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้านการมุ่งมั่นในการทำงานและด้านบุคลิกลักษณะมีอิทธิพลน่าเชื่อถือ ยังสอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวังคำ (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลและองค์การนวัตกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้แก่ การเป็นพลเมืองดิจิทัล ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.829 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 68.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภาคภูมิใจและไว้วางใจ ดังนั้น ผู้บริหารควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นำยกย่องเคารพนับถือของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยยึดหลักความถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.2 การศึกษาการบริหารโรงเรียนคุณภาพ โดยด้านผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านการบริหารและจัดการโรงเรียน สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการเป็นผู้นำการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และที่สำคัญประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

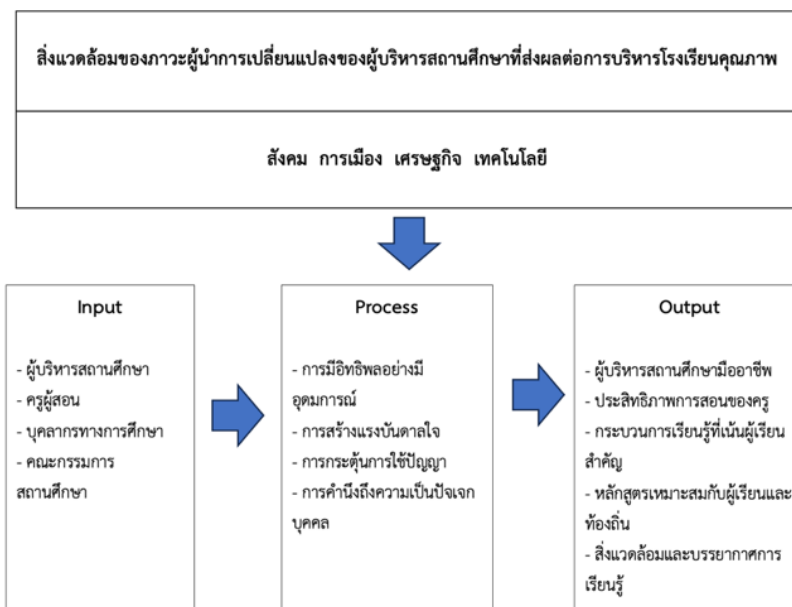
2.1 ควรนำองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาโรงเรียนอื่น เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่ดี องค์ความรู้ที่ได้จะสามารถนำไปใช้กับโรงเรียนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน นำไปใช้ในการบริหารจัดการสู่การบริหารโรงเรียนคุณภาพต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำการวิจัยในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ในข้อของผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชากล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อทำการวิจัยและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

2.3 จากผลการศึกษาการสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า องค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ มากที่สุดคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ควรมีการพัฒนาด้านอื่น ๆ ให้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

2.4 ควรทำวิจัยและพัฒนา (R&D) ในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบคู่มือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ได้แนวทางนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญชญา ทองหัตถา. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จรินทร์ ถาวรสิน. (2565). **องค์ประกอบของสมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพุมธานี.
- ชนปกรณ ภูทองชนะ. (2565). **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐวัฒน์ พระงาม. (2561). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ทรงพล เจริญคำ. (2562). **รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนพระยามนธาตุราชศรีพิจิตร สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. 7(2).
- ทิวต์ ศิริดำรง. (2556). **การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก THE SCHOOL ADMINISTRATION TO BE A QUALITY SCHOOL: THE GROUNDED THEORY APPROACH**. วารสารการศึกษา มศว. 10(18).
- นภัสพรพรรณ มนทอง. (2565). **การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พร วงศ์อนุสิทธิ์. (2564). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรีรุ่ง ศรีสุวรรณ. (2565). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภนาฏ พิมพ์เงิน. (2562). **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). **โครงการโรงเรียนคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2**. วารสารศึกษาศาสตร์, 30(1).

- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2559). การบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา. มหาสารคาม : โรงพิมพ์อภิชาติการพิมพ์.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2560). การบริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่มีประสิทธิผล. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.
- อรรณพ ภัทรดำเนินสุข. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อริสา อารมณชื่น. (2565). กลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลระดับประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อภิชัย ทำมาน. (2561). รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองคาย เขต 1. หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และ
บุคลากรทางการศึกษา สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- อุษณีย์ สีแก้วตุ้. (2561). โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อโรงเรียน
คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอกรัตน์ เชื้อวงศ์คำ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลที่ส่งผลต่อองค์การนวัตกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
คุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.